

dr Kazimierz Kraj
Dolnośląska Szkoła Wyższa
Wydział Nauk Społecznych i Technicznych
kazimierz.kraj@dsw.edu.pl

KONFERENCJA NAUKOWO-SZKOLENIOWA PN. OBRONA TERYTORIALNA W POLSCE. PRZESZŁOŚĆ I PRZYSZŁOŚĆ, 24 PAŹDZIERNIKA 2017 R.

Konferencja została zorganizowana przez Wojewódzki Sztab Wojskowy w Krakowie, WKU w Krakowie oraz PKU w Nowym Sączu, Nowym Targu, Tarnowie i Oświęcimiu przy współudziale Instytutu Bezpieczeństwa i Edukacji Obywatelskiej Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie. Gościem konferencji była dyrektor tegoż instytutu profesor Olga Wasiuta.

Tematyka była zróżnicowana. Wygłoszono następujące referaty: *Powszechna obrona terytorialna według strategii obrony Polski w XXI w.* (J. Marczak), *Wykorzystanie doświadczeń Armii Krajowej w budowie nowoczesnej Obrony Terytorialnej – zarys problemu* (P. Wywiół), *Organizacje paramilitarne w aspekcie obrony państwa polskiego w XXI w.* (Ł. Czekaj), *Doświadczenia w zakresie szkolenia żołnierzy Armii Krajowej* (J. Kamocki), *Współczesne wojska obrony terytorialnej – zadania, struktura, potencjał* (R. Reczkowski), *Formowanie oraz podstawowe założenia procesu szkolenia Wojsk Obrony Terytorialnej na przykładzie tworzenia 3 Podkarpackiej Brygady Obrony Terytorialnej im. płk. Łukasza Cieplińskiego w Rzeszowie* (A. Barański), *Nabór i powoływanie do terytorialnej służby wojskowej* (P. Wójcik), *Program szkolenia Certyfikowanych Pionów Wojskowych Klas Mundurowych przy wsparciu Ministerstwa Obrony Narodowej* (M. Mioduszewski).

Wystąpił również wiceburmistrz Dębicy, ppor. rez. Wojciech Iwasieczko, który przedstawił współpracę z batalionem 3 Brygady WOT stacjonującym na terenie Dębicy. To uświadomiło jak ważnym będzie układanie współpracy jednostek WOT z lokalnym samorządem oraz wskazało na praktyczne możliwości wykorzystania jednostek WOT w sytuacjach kryzysowych. Wystąpienie dr hab. Józefa Marczała było kuriozalne, propagandowe, ale raczej w mojej opinii będące antypropagandą idei wojsk obrony terytorialnej, a pod względem merytorycznym bardzo mierne. Podczas konferencji pojawił się również Ryszard Jakubczak, drugi propagator idei OT, lecz nie występował. Nie było dyskusji po wystąpieniach, czy na zakończenie konferencji.

W otwarciu konferencji uczestniczył dyrektor Muzeum AK dr Marek Lasota, były dyrektor Oddziału IPN w Krakowie.

Konferencja nie wniosła nic nowego do problematyki WOT, była typowym przedsięwzięciem o charakterze propagatorskim, biciem przysłowiowej piany we własnym śró-

dowisku. Mam wrażenie, że miała pokazać przełożonym w wojsku, *jak to my się zajmujemy tą problematyką*, dla, mówiąc językiem wojskowym, tzw. zapunktowania, plus kilku gości, którzy się dowiedzieli o niej i zapisali. Podobne spostrzeżenia ma inny uczestnik zewnętrzny, specjalizujący się w omawianej problematyce, co przedstawił w rozmowie z autorem sprawozdania.

Oczywiście niektóre wystąpienia, np panów Reczkowskiego i Barańskiego oraz Wójcika miały walory praktyczne, natomiast pozostałe, albo wymiar historyczny, lub zbyt teoretyczny (Czekaj, Wywiół), aby mogły być przydatne w rozwoju koncepcji WOT.

Łączenie doświadczeń AK w walce konspiracyjnej i przenoszenie ich na praktykę WOT jest bezsensowne, ze względu na upływ czasu i zmiany społeczne, techniczne, socjologiczne i pozostałe polskiego społeczeństwa. Także, ze względu na niedwuznacznie wskazywanego, potencjalnego przeciwnika, czyli Federację Rosyjską. W takim wypadku raczej należałoby się pochylić nad ich koncepcjami działań niekonwencjonalnych i przypomnieć sprawność operacyjną ich organów bezpieczeństwa w rozbiciu struktur AK i umiejętności ich penetracji, która przewyższała w tym zakresie działania Geheime Staatspolizei.

Mylono także pojęcia działań nieregularnych z działaniami niekonwencjonalnymi, przypisując WOT możliwości działania w konspiracji, podczas okupacji terytorium przez nieprzyjaciela. Zresztą pomysł ten, być może nieświadomie, został zdezawuowany poprzez wystąpienie pana dr. Kamockiego, który wykazał, że błędem było w pierwszej fazie okupacji organizowanie działalności podziemnej w oparciu o wcześniej działające organizacje paramilitarne np. *Sokół*.

Wspomniany brak możliwości dyskusji spowodował, że nie zostały podważone lub podtrzymane tezy występujących. Konferencja więc w ocenie sprawozdawcy nie przyczyniła się do twórczego myślenia o wojskach obrony terytorialnej, dla rozwoju myśli wojskowej tym zakresie.